

RAADSADVIES

Zaakdossier:

raadsadvies

2021/0	
Auteur	: N. Manders
Afdeling	: Maatschappelijke Dienstverlening
E-mail	: Nellie.Manders@uden.nl
Port.	: M. Prinssen

Effect op de begroting

☐ Ja ☒ Nee**Onderwerp**

Vernieuwd partnership gemeenten-IBN

Advies

1. Het partnership gemeenten-IBN te continueren met nieuwe afspraken vanaf 1-7-2021 en het partnership voor onbepaalde tijd te verlengen (zie bijlage 1).
2. Voor het vernieuwd partnership voor de gemeente Uden uit te gaan van scenario II.
3. IBN de opdracht te geven bij alle doelgroepmedewerkers uit de Participatiewet (inclusief de mensen in beschut werk) te investeren in hun personeelsontwikkeling. Regulier werk voor zoveel mogelijk mensen uit de doelgroepen van de Participatiewet blijft ook in de nieuwe afspraken het streven.
4. Aan IBN een lumpsumbedrag te vergoeden voor het kunnen afnemen van het basispakket, ter financiering van de meerkosten voor de infrastructuur van IBN, van voortrajecten & expertise en van begeleidingskosten & personeelsontwikkeling voor medewerkers uit de doelgroep van de Participatiewet die in dienst zijn bij IBN, inclusief voor de mensen in beschut werk. De hoogte van het lumpsumbedrag is inclusief een opslag van 3% en exclusief BTW.
5. Het lumpsumbedrag onder de gemeenten te verdelen op basis van een objectieve verdeelsleutel: op basis van het "Participatiebudget voor nieuwe doelgroepen" dat de gemeenten van het Rijk ontvangen.
6. Het partnership gemeenten-IBN te blijven besturen door het bestuurlijk overleg partnership gemeenten-IBN, gevormd door de portefeuillehouders Werk en Inkomen van de nu nog 11 gemeenten in Noordoost-Brabant en de algemeen directeur van IBN.
7. Kennis te nemen van het positief advies van de Adviesraad Sociaal Domein Uden.

Inleiding

Het huidige partnership gemeenten-IBN loopt van 1 januari 2017 tot 1 juli 2021. Aanvankelijk tot 1 januari 2021, maar is door corona met een half jaar verlengd. In juli 2019 is een regionale bestuurlijke opdracht geformuleerd om het partnership te verlengen en nieuwe afspraken te maken. In de bijlage "Eindrapportage bestuurlijke opdracht partnership gemeenten-IBN" is het resultaat van deze bestuurlijke opdracht beschreven.

Beoogd effect

Het college wil het partnership gemeenten-IBN graag continueren vanuit de visie dat er een parallelle arbeidsmarkt nodig is voor behoud van werkgelegenheid voor de doelgroepen van de Participatiewet, in het bijzonder voor de mensen met een arbeidsbeperking. De parallelle arbeidsmarkt is de arbeidsmarkt die werk mogelijk maakt voor mensen die niet (of nog niet) op de reguliere arbeidsmarkt aan het werk kunnen. IBN heeft een infrastructuur die deze parallelle arbeidsmarkt organiseert. Met de nieuwe afspraken willen we de samenwerking tussen gemeenten en IBN verbeteren zodat we meer gebruik maken van elkaars expertise en de verwachtingen die we van elkaar hebben beter op de doelgroepen van de Participatiewet afstemmen.

De Tweede Kamer heeft inmiddels ingestemd met een initiatief wetsvoorstel van het CDA en de SP over een landelijk dekkend netwerk van sociale ontwikkelbedrijven. In onze regio hebben we al zo'n ontwikkelbedrijf, namelijk IBN, dat door de initiatiefnemers van dit wetsvoorstel als voorbeeld voor zo'n sociaal ontwikkelbedrijf wordt genoemd. Het college concludeert dat het beleid binnen deze regio eigenlijk vooruitloopt op het landelijk beleid.

Duurzaamheid

IBN werkt met de doelgroep mensen met een arbeidsbeperking of anderszins een afstand tot de arbeidsmarkt. Het partnership draagt bij aan duurzame plaatsingen van inwoners bij IBN als werkgever. Na een tijdelijk dienstverband is het effect dat medewerkers een reguliere baan bij IBN of een andere werkgever verwerven.

Argumenten

1. We willen de werkgelegenheid voor mensen met een arbeidsbeperking uitbreiden.

In slechte maar ook in goede economische tijden hebben de gemeenten een bedrijf als IBN, een sociaal ontwikkelbedrijf, nodig om mensen met een arbeidsbeperking werk te kunnen bieden en om, indien mogelijk, deze mensen zich zo te kunnen laten ontwikkelen dat regulier werk voor hen weer mogelijk wordt.

2. Scenario II heeft de voorkeur.

In scenario II van het vernieuwd partnership voor de gemeente Uden gaan gemeenten en IBN op basis van een netwerkrelatie een samenwerking aan waarmee het basispakket wordt uitgevoerd. In dit basispakket worden naast de uitvoering van de Wsw en het hoofdaannemerschap beschut werk, drie taken uitgevoerd: aanbieden van dienstverbanden aan inwoners die behoren tot de doelgroep van de Participatiewet (aanbod en vraag gestuurd), aanbieden van voortrajecten en inzetten van expertise van IBN. Naast het basispakket kan IBN aan individuele gemeenten diensten uit het zogenaamde pluspakket aanbieden.

Voor alle 3 de nieuwe scenario's geldt het hoofdaannemerschap voor beschut werk: het plaatsen van mensen uit de doelgroepen van de Participatiewet inclusief mensen met een indicatie voor beschut werk en begeleiding gericht op ontwikkeling van deze mensen.

In alle 3 de scenario's zit een lumpsumfinanciering voor de infrastructurele meerkosten en de begeleiding van mensen met een gesubsidieerd dienstverband bij IBN.

Het belangrijkste verschil tussen de scenario's is de wijze van samenwerken. In scenario I is er, net als in de huidige afspraken, sprake van een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. In scenario II gaan we uit van een netwerkrelatie en gaan we met 4 niveaus (directie IBN en van gemeenten wethouders, management/uitvoering en beleid) gezamenlijk overleg inrichten voor product- en procesontwikkeling. In de samenwerkrelatie van scenario III worden ook werkprocessen in elkaar geschoven en ontstaat er een geïntegreerd team. Per uitvoeringsgebied zou de mate waarin dit gebeurt kunnen verschillen.

Het tweede verschil heeft te maken met de taken en dienstverlening. In alle 3 de scenario's worden mensen in eerste instantie in een tijdelijke dienstverband geplaatst en nadat gebleken is dat geen uitstroom naar regulier werk mogelijk is in een structureel dienstverband. In scenario II en III komen hier voortrajecten en de inzet van expertise van IBN bij.

Het derde verschil heeft te maken met een aanbod- & vraaggerichte werkwijze en tevens wordt de doelgroep uitgebreid met de mensen met een loonwaarde van 80 tot 100% van het wettelijk minimumloon. In elk scenario willen we zo gaan werken, maar de verwachte instroom bij IBN zal naar verwachting vooral toenemen hoe meer we met elkaar netwerken en/of samenwerken. Voor meer informatie over de scenario's, zie hoofdstuk 5 van de eindrapportage.

Het college vindt dat scenario II meer waarborgen biedt voor continuïteit dan scenario I.

De keuze voor scenario III vindt het college (nu nog) een stap te ver, omdat dat invloed heeft op de gemeentelijke organisatie.

3. De kern van de opdracht voor IBN is en blijft om mensen met een arbeidsbeperking werk te bieden en zoveel mogelijk te investeren in hun ontwikkeling

De visie van het college is om zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking werk te bieden en dat zij de kans moeten krijgen om zich zoveel mogelijk te ontwikkelen.

4.1. Dit vergemakkelijkt de samenwerking tussen gemeenten en IBN.

Nu moet per individu bekeken worden wat de kosten zijn die de gemeenten uit het Participatiebudget vergoeden voor onder andere de begeleiding en de personeelsontwikkeling van alle mensen. Door deze kosten voortaan via een lumpsumbedrag te vergoeden is hier geen discussie per individu meer over nodig. Ook wordt er zo bespaard op administratieve kosten. We blijven deze kosten vanaf 1 juli 2021 via een lumpsumbedrag vergoeden, maar bepalen steeds voor 2 jaar –de eerste keer voor anderhalf jaar– de hoogte van het lumpsumbedrag voor de gemeenten. Het geeft zekerheid aan de gemeenten betreft welk deel van het Participatiebudget voor nieuwe doelgroepen zij aan de plaatsingen bij IBN kwijt zijn, ongeacht het feitelijk aantal

plaatsingen. En voor IBN geeft het zekerheid, namelijk wat voor budget voor begeleiding, personeelsontwikkeling en dergelijke, IBN elk jaar van de gemeenten ontvangt voor de mensen die zij in dienst hebben vanuit de Participatiewet.

Ook is dit voorstel gebaseerd op onderlinge solidariteit tussen de gemeenten. Elke gemeente betaalt hetzelfde percentage van het Participatiebudget voor de nieuwe doelgroepen, ongeacht in welke mate elke gemeente de infrastructuur van IBN voor de doelgroep inzet.

4.2. Het partnership IBN past naast de huidige afspraken met andere re-integratiepartijen.

De gemeente Uden heeft naast het partnership met IBN ook overeenkomsten gesloten met 24 re-integratiebedrijven over de inzet van modules en trajecten in het kader van re-integratie van kandidaten uit de P-wet. Deze overeenkomsten heeft de gemeente in 2020 gesloten middels een flexibel aankoopstelsel, een bepaalde vorm van aanbesteding. De 24 bedrijven ondersteunen de kandidaten in de P-wet op verschillende manieren richting werk, met of zonder loonkostensubsidie.

De overeenkomsten met deze bedrijven kunnen goed bestaan naast het partnership (scenario II) met IBN. In het flexibel aankoopstelsel is uitgegaan van een beschikbaar budget van 500.000,-, in te zetten voor de 'klassieke P-wet groep'. IBN richt zich daarentegen voornamelijk op de 'nieuwe' doelgroep in de P-wet, voorheen WSW en Wajong). De lumpsum, genoemd onder beslispunt 4 en 5, wordt niet uit het budget voor de 'klassieke P-wet- groep' gehaald.

Daarnaast kan het partnership IBN worden beschouwd als een quasi inbesteding van re-integratie-activiteiten van gemeente Uden, aangezien de gemeente mede-eigenaar is van IBN, middels de Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap NOB. In het aanbestedingsdocument flexibel aankoopstelsel Re-integratie Uden 2020 staat dat de gemeente deels zelf voorziet in een aantal modules en trajecten met betrekking tot re-integratie. Het partnership IBN valt daaronder.

5. Wij willen alle gemeenten evenredig laten meebetalen.

De meest objectieve manier is volgens het college een verdeling op basis van het aandeel dat de gemeenten hebben in de opgetelde Participatiebudgetten van de 11 gemeenten voor de nieuwe doelgroepen. Elke gemeente is op deze manier eenzelfde percentage van het Participatiebudget voor nieuwe doelgroepen aan de lumpsumvergoeding kwijt. Dit Participatiebudget is juist ook bedoeld voor de nieuwe doelgroepen van de Participatiewet, namelijk de mensen die voorheen in de Wsw of de Wajong terecht zouden zijn gekomen.

6. Wij willen de huidige bestuurlijke aansturing van het partnership voorzetten.

Het college constateert dat de huidige bestuurlijke samenwerking tussen de 11 gemeenten onderling en met IBN op de huidige manier goed verloopt en ziet dus geen aanleiding om dit te wijzigen.

7. De ASD heeft een positief advies gegeven op scenario II.

Vanuit de Adviesraad Sociaal Domein Uden is een positief advies ontvangen voor de keuze van scenario II. In grote lijnen gaat de Adviesraad akkoord met het vernieuwde Partnership. Zij geven hierin het volgende mee: 1) De ASD staat positief tegenover de rol als preferred partner. Wel moet de organisatie in de toekomst kritisch gevolgd worden, zodat gezien kan worden of zij blijven

voldoen aan de vereisten die deze rol van hen vraagt. Dit vooral in combinatie met een grote toename van het personeelsbestand, waardoor het risico van kwaliteitsdaling kan ontstaan. 2) IBN wordt gezien als een commercieel bedrijf, in de toekomst zullen zij dit opnieuw moeten bewijzen. 3) Stuur meer op verwachtingsmanagement richting nieuwe medewerkers van IBN en blijf alert op het streven om medewerkers op termijn te plaatsen binnen de reguliere arbeidsmarkt en niet enkel op het bieden van gegarandeerde banen.

Kanttekeningen

1. *N.v.t.*
2. *N.v.t.*
3. *N.v.t.*

4.1. Het kan zijn dat de kosten voor een gemeente hoger of lager zijn dan het feitelijk gebruik van de infrastructuur voor de doelgroep.

Via de lumpsumfinanciering betaalt elke gemeente hetzelfde percentage van het Participatiebudget voor nieuwe doelgroepen. Een gemeente betaalt dus niet per individu. Het kan dus zijn dat de kosten van een gemeente hoger zijn dan het feitelijk gebruik, maar de kosten kunnen voor een gemeente ook lager uitpakken. Deze systematiek stimuleert in ieder geval het gebruik van de infrastructuur van IBN, want de kosten voor begeleiding en andere kosten staan voor 2 jaar vast.

4.2. Het lumpsumbedrag heeft een impact op de inzet van budgetten vanuit de Participatiewet. Echter het is financieel houdbaar om bestaande afspraken met andere re-integratiepartners te continueren en een grotere inzet van IBN te realiseren.

Met de uitvoerende en financiële afdelingen van de gemeente is onderzocht en bevestigd dat de inzet van het lumpsumbedrag bij IBN de begeleiding van kandidaten P-wet buiten IBN niet in de weg zit. Het betreft namelijk verschillende budgetten binnen de begroting en de verschillende begeleidingsvormen kunnen tegelijkertijd naast elkaar bestaan. In de volgende fase wordt er intensief samengewerkt met IBN en de uitvoerende afdeling van de gemeente om de gewenste aantallen te realiseren.

5. *N.v.t.*
6. *N.v.t.*
7. *N.v.t.*

Financiën

Gemeenten en IBN stellen telkens voor een periode van 2 jaar (de eerste keer van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2022) op hoofdlijnen vast wat de omvang van het basispakket is en welke lumpsumvergoeding daarbij hoort. In het nog op- en vast te stellen Uitvoeringsdocument wordt e.e.a. nader uitgewerkt en vastgelegd. O.a. zal worden opgenomen wat de beoogde resultaten met het basispakket zijn, inclusief de daarbij behorende aantallen per gemeente (Q) en tevens welke kosten (P) daaraan verbonden zijn (met o.a. prijs per te leveren product).

Voor de gemeente Uden betekent bovenstaande financieel het volgende. Uden gaat voor het 2e half jaar van 2021 een lumpsumbedrag aan IBN betalen van € 140.989 en voor 2022 een lumpsumbedrag van € 311.574. Dit is 51% van het budget Participatiebudget voor nieuwe doelgroepen, bestaande uit Nieuw Wajong en Nieuwe Begeleiding (ex-Wsw Regulier & ex-Wsw Beschut Werken), dat de gemeente volgens de septembercirculaire 2020 in 2021 en in 2022 van het Rijk in de vorm van een Integratie Uitkering ontvangt.

De budgetten voor de Participatiewet (Re-integratie Klassiek, Wsw, Nieuw Wajong en Nieuwe Begeleiding) in de huidige begroting van de gemeente Uden zijn taakstellend. Dat betekent dat kosten van het voorliggende "Vernieuwd IBN partnership" binnen deze budgetten gedekt dienen te worden (zie ook kanttekening 4.2).

Naast bovenstaande lumpsumvergoeding worden ook individuele loonkostensubsidies betaald. De gebeurt op individuele basis, waarvoor op cliënt-niveau een beschikking wordt afgegeven. In dit voorliggende advies wordt hier niet verder op ingegaan.

Afstemming gemeente Landerd

Op ambtelijk niveau heeft er afstemming plaatsgevonden, als ook regionaal op bestuurlijk niveau. In de gemeente Landerd wordt een vergelijkbaar besluit genomen, omdat ook de gemeente Landerd aan het vernieuwd partnership deelneemt. Gemeente Landerd adviseert tevens scenario II. Omdat de dekking van het vernieuwd partnership binnen de bestaande begroting (P-wet) plaatsvindt, is financiële afstemmingsprocedure niet van toepassing.

Participatie

In het bestuurlijk overleg van 3 juli 2019 is de bestuurlijke opdracht vastgesteld. In oktober 2019 heeft de projectgroep een tussenrapportage gemaakt. De tussenrapportage is in oktober 2019 in het bestuurlijk overleg besproken. Ook is er een regionale bijeenkomst geweest met de gemeenteraads- & commissieleden van de 11 gemeenten en een regionale bijeenkomst met de adviesraden sociaal domein. Op basis van de tussenrapportage heeft de projectgroep een aantal scenario's uitgewerkt die daarna in werksessies met de bestuurders zijn besproken. De laatste werksessie, waarbij tevens de ambtelijke stuurgroep aanwezig was, heeft plaatsgevonden op 7 oktober 2020 en hier zijn de scenario's en het advies van de projectgroep toegelicht en besproken. Op 12 oktober 2020 zijn de controllers/financiële adviseurs van de gemeenten bijgepraat over de mogelijke scenario's en op 3 november 2020 is er een bijeenkomst met de werkgroep uitvoering partnership aangevuld met consultants geweest over de uitvoerbaarheid van de scenario's. Een concept eindrapportage is besproken in het bestuurlijk overleg van 9 december 2020. In januari 2021 zijn er weer bijeenkomsten voor de adviesraden sociaal domein en de gemeenteraads- & commissieleden geweest.

Op 27 januari 2021 heeft het bestuurlijk overleg een definitief besluit genomen over het advies aan de colleges van de 11 gemeenten en meteen daarna zijn de adviesraden sociaal domein door de gemeenten om advies gevraagd.

Communicatie

Het is van belang om de uitvoerende medewerkers van de gemeenten en van IBN goed te informeren over de nieuwe afspraken en de bedoeling achter deze afspraken om het vernieuwde partnership tot een succes te maken. Interne communicatie zal dan ook een belangrijk onderdeel zijn bij de implementatie van de vernieuwde afspraken.

Vervolg

Er zal een implementatieopdracht worden gemaakt door de projectgroep voor het implementeren van de nieuwe afspraken die gaan gelden per 1 juli 2021. Er komt in plaats van de huidige werkgroep uitvoering een implementatieteam met per uitvoeringsgebied vertegenwoordiging vanuit de gemeenten en vertegenwoordiging vanuit IBN die verantwoordelijk zijn voor de implementatie van de afspraken en waar nodig voor de uitwerking van de afspraken. De projectgroep bestuurlijke opdracht partnership is klaar met haar activiteiten zodra de bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden en het bestuurlijke convenant en de uitvoeringovereenkomst is ondertekend. De ambtelijke stuurgroep partnership, onder voorzitterschap van de regionaal transitie manager Participatiewet, bewaakt de voortgang van de implementatie van het vernieuwde partnership zowel op regionaal en als op sub regionaal niveau (de 4 uitvoeringsgebieden) en blijft het bestuurlijk overleg partnership adviseren over zaken met betrekking tot dit partnership.

Bijlagen

1) Eindrapportage bestuurlijke opdracht partnership gemeenten-IBN en de volgende 6 bijlagen:

- Bestuurlijke opdracht
- Schema overlegstructuur gemeenten-IBN
- Overzicht taken en dienstverlening (basis- en pluspakket)
- Evaluatie partnership 2017-2020
- Q & A
- Financiële uitwerking scenario II en III

2) Advies ASD over eindrapportage bestuurlijke opdracht

Uden, 16 maart 2021

Burgemeester en wethouders van Uden

de interim secretaris

de burgemeester

R.S.M. Heintjes

drs. H.A.G. Hellegers